

Dayanıqlılıq və etibarlılıq maksimum səviyyəyə çatdırılır

Fevralın 11-də "Qobu" Enerji Qovşağının - yükötürmə gücü 1000 meqavat olan 330/220/110 kilovoltluq "Qobu" yanmstansiyasının və 385 meqavatlıq "Qobu" Elektrik Stansiyasının açılışı olub.

Prezident İlham Əliyevin 2020-ci ilin avqustunda təməlini qoyduğu 385 meqavatlıq "Qobu" Elektrik Stansiyası və yükötürmə gücü 1000 meqavat olan 330/220/110 kilovoltluq "Qobu" yanmstansiyası rekord müddətdə tikilib. Azərbaycan energetikası tarixində ilk dəfə istilik elektrik stansiyasının layihələndirilməsini xarici institutlar deyil, "Azərenerji" ASC-nin Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu layihələndirib və tikintini də yerli şirkət həyata keçirib. Ən əsası odur ki, burada tikilən yanmstansiya Bakıda inşa olunan ilk 330 kilovoltluq yanmstansiyadır.

Global enerji obyektlərinin istifadəyə verilməsi ölkəmizin iqtisadi yüksəlişinin təmin edilməsində mühüm rol oynayır

"Qobu" Enerji Qovşağı son illər ərzində inşa edilən ən böyük enerji obyektlərindən biridir. Nəzərə alsaq ki, həftənin əvvəlində "Yaşma" yarımstansiyası işə salındı, hər kəs görə bilər, cəmi bir həftə ərzində Azərbaycanda enerji sahəsində nə qədər böyük işlər görülüb. Əlbəttə, bu nəhəng enerji obyektlərinin inşası zaman tələb edirdi. Ancaq ən qısa mümkün vaxt kəsiyində belə nəhəng enerji obyektlərinin inşa edilməsi bizim güclü imkanlarımızdan xəbər verir". Bu fikirləri "Qobu" Enerji Qovşağının açılışından sonra Prezident İlham Əliyev AZƏRTAC-a müsahibəsində bildirib.

(davamı 2-ci səhifədə)

(əvvəl 1-ci səhifədə)

Ölkədə enerji təminatının əsaslı şəkildə yaxşılaşdırılması, böyük infrastruktur layihələrin icrası baxımından mühüm işlər görülüb. Lakin elektroenergetika sektorunun daim inkişaf edən sahə olduğunu, əhalinin artım tempini, sənayeləşmə prosesini nəzərə alaraq sonrakı dövrdə generasiya güclərinə tələbatın müəyyənləşdirilməsi və onun vaxtında qarşılınması konkret vəzifə olaraq qarşıya qoyulub. 385 meqavat gücündə "Qobu" Elektrik Stansiyasının generasiya mənbəyi kimi yaradılması da qarşıya qoyulan mühüm vəzifənin əsas komponentlərindəndir. Stansiyanın istifadəyə verilməsi ölkənin enerji sistemində bir mənbədən asılılığı aradan qaldırmaqla, Bakı şəhərinin, ümumilikdə Abşeron yarımadasının elektrik enerjisi ilə təchizatının dayanıqlılığını və etibarlılığını maksimum səviyyəyə çatdırmağa hesablanıb. İstər elektrik stansiyasının, istərsə də yarımstansiyanın tikinti prosesi fasiləsiz rejimdə aparılıb. "Qobu" Enerji Qovşağının tikintisi nəzərdə tutulan müddətdə başa çatdırılıb. "Qobu" Enerji Qovşağının enerjisistemə inteqrasiyası üçün Şirvandakı "Cənub" Elektrik Stansiyasına 108 kilometr məsafədə 330 kilovoltluq ötürücü xətt inşa edilib. Eyni zamanda, "Qobu" yarımstansiyasını strateji əhəmiyyətli 330 kilovoltluq "Yaşma" yarımstansiyası ilə əlaqələndirmək üçün 47 kilometr məsafədə 330 kilovoltluq elektrik verilişi xətti çəkilib. Bundan əlavə, 220 kilovoltluq 5-ci "Abşeron", 5-ci "Cənub" və 110 kilovoltluq 3-cü, 4-cü "Putu" hava xətlərinin giriş-çixış sxemi ilə yarımstansiyaya qoşulması işləri başa çatdırılıb. Beləliklə, səhralığı xatırladan ərazidə cəmi bir il ərzində yüksək gərginlikli ötürücü xətlərin, 385 meqavatlıq elektrik stansiyasının və 330/220/110 kilovoltluq yarımstansiyasının bir araya gətirdiyi böyük enerji şəhərciyi salınmaqla son illərin ən böyük infrastruktur layihələrindən biri reallaşdırılıb.

"Qobu" Enerji Qovşağı ölkədə, xüsusilə Bakıda və Abşeron yarımadasında elektrik enerjisinə sürətlə artan tələbatı ödəmək, paytaxtın və yarımadanın regionlardakı elektrik stansiyalarından asılılığını azaltmaq, elektrik enerjisi ilə təchizatın dayanıqlılığını və etibarlılığını maksimum səviyyəyə çatdırmaq, texniki itkiləri azaltmaq, sistem qəzası təhlükəsini minimuma endirmək, paytaxtın 330 kilovoltluq dairəvi elektrik təchizat sistemini yaratmaq və digər amillər baxımından olduqca əhəmiyyətlidir. Yükötürmə gücü 1000 meqavat olan 330/220/110 kilovoltluq "Qobu" yarımstansiyasında isə ən müasir avadanlıqla təchiz edilmiş 330 kilovoltluq açıq paylayıcı qurğu inşa edilib. Eyni zamanda, həmin qurğunun yanında 220 kilovoltluq açıq paylayıcı qurğu yaradılıb və yarımstansiyalar üçün hər birinin gücü 250 meqavolt-ampere olan 4 avtotransformator quraşdırılıb. 110 kilovoltluq açıq paylayıcı qurğu isə "Qobu" Elektrik Stansiyasının qarşısında tikilib.

Dövlət başçısının da qeyd etdiyi kimi, dünyada iqtisadi, maliyyə böhranının hələ də başa çatmamasına baxmayaraq, Azərbaycanda öz vəsaiti hesabına inşa edilən bu nəhəng obyektlərin istifadəyə verilməsi olduqca böyük uğurdur. Bu, həm ölkəmizin maliyyə müstəqilliyindən xəbər verir, həm də geniş texniki imkanlarımızı göstərir. Onu da xüsusilə vurğulamaq lazımdır ki, elektrik enerjisi sahəsində son illərdə çox böyük işlər görüldü və bu işlərin davamı var. Çünki artan daxili və xarici tələbat, artan ixracımız bunu dikte edir. Belə ki, keçən il Azərbaycanda 27 milyard kilovatsaat elektrik

Dayanıqlılıq və etibarlılıq maksimum səviyyəyə çatdırılır

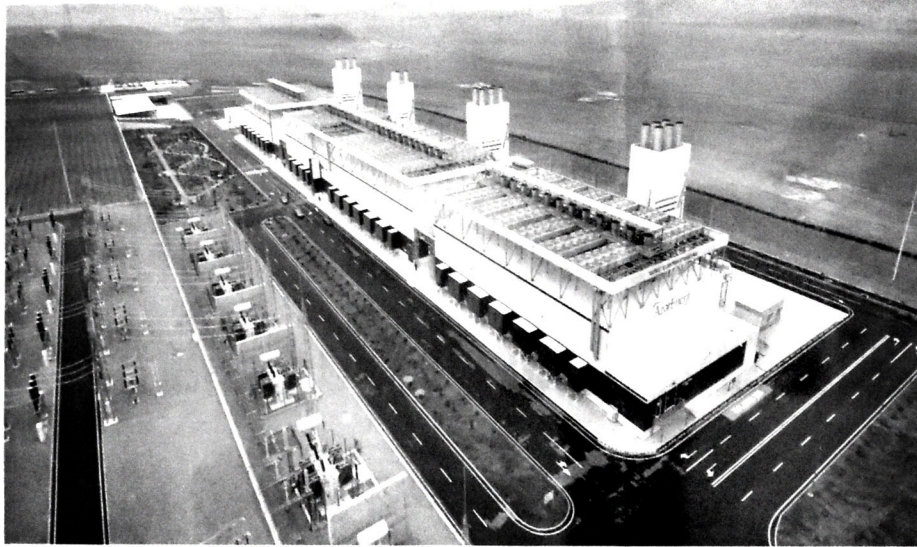
enerjisi istehsal edilmiş və 1,6 milyard kilovatsaat ixrac olunmuşdur. Bu, rekord göstərici bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycan artıq çox ciddi elektrik enerjisini ixrac edən ölkəyə çevrilib.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, müstəqilliyimizin ilk illərində ölkənin generasiya gücləri kifayət edəcək qədər elektrik enerjisi istehsal etməyə çatmırdı. Mövcud olan stansiyalar yarasız vəziyyətə

artır. Ötən il iqtisadiyyatımız 5 faizdən çox, qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı isə təxminən 20 faiz artıb. Yanvar ayının göstəricilərinə görə iqtisadi artım təxminən 6 faiz, qeyri-neft sektorunda ümumi daxili məhsul təxminən 9 faiz, qeyri-neft sənaye istehsalı sahəsində isə artım 24 faiz olmuşdur. Əlbəttə ki, artan sənaye yeni generasiya gücləri tələb edir. 4 qonşu ölkəyə elektrik enerjisi

enerji növlərinin tam işə salınması istiqamətində çox ciddi iş gedir və bu işin nəticələri artıq görünür. Xarici şirkətlər Azərbaycanın uğurlu gələcəyinə inanırlar. Ötən ay enerji sahəsində ən böyük, ciddi şirkətlərdən biri olan "ACWA Power" və Azərbaycan arasında imzalanan müqavilə əsasında təməli qoyulmuş 240 meqavatlıq külək elektrik stansiyasının önəmi göz önündədir. Artıq BP şirkəti ilə Cəbrayıl rayonunda 200 meqavatdan çox gücə malik olan Günəş Elektrik Stansiyasının inşası ilə əlaqədar danışıqlar aparılır. Eyni zamanda, bu yöndə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Mazdar şirkəti ilə də müzakirələr gedir. Belə ki, "Qız qalası" su anbarlarında İranla bərabər 280 meqavatlıq elektrik stansiyasının tikintisi diqqətdə saxlanılır. Enerji sahəsində layihələr genişliyi ilə seçilir. Azərbaycan bərpaulunan enerji potensialını artırır. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə keçən il "Güləbird", "Suqovuşan-1", "Suqovuşan-2", Kəlbəcərdə Lev çayı üzərində 4 su elektrik stansiyası yenidən qurulub. Əlavə olaraq, cari ildə daha 5 su elektrik stansiyasının inşasının sona çatması nəzərdə tutulub. Bunlar enerji sektorunda ciddi inkişaf deməkdir. Azad edilmiş torpaqlarda 9 min meqavatdan artıq təsdiqlənmiş enerji potensialı mövcuddur. Bu, həm də Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun zəngin enerji potensialı və Azərbaycanın bu sahədə ixrac imkanlarının gücünü barədə aydın təsəvvür yaradır. Bütün bu layihələrin icrası iqtisadi və geosiyasi əhəmiyyət kəsb edir. Ölkəmizin təkcə neft və qazdan deyil, eyni zamanda, elektrik enerjisindən də valyuta əldə etməsinə, sosial şəraitin daha da yaxşılaşmasına əlverişli zəmin yaradır.

Mustafa KAMAL,
"Respublika".

Global enerji obyektlərinin istifadəyə verilməsi ölkəmizin iqtisadi yüksəlişinin təmin edilməsində mühüm rol oynayır

düşmüşdü və yeni stansiyaların tikilməsinə vəsait yox idi, Azərbaycan elektrik enerjisini Rusiyadan idxal edirdi. Təbii qazla da bağlı qıtlıq var idi, bölgələrdə, ümumiyyətlə, qaz yox idi və neft hasilatı kəskin düşmüşdü. Bu gün isə Azərbaycan dünya miqyasında bütün bu enerji komponentlərinin inkişafına görə qabaqcıl ölkələrdəndir. Müstəqillik dövründə əhalimiz 7 milyondan 10 milyona çatıb. Bu, ölkədə gedən müsbət meyillərin, sabitliyin, əmin-amanlığın, iqtisadi inkişafın, sosial rifahın təzahürüdür.

Ölkə başçısı bildirir ki, bütün sahələrdə olan potensial bu demoqrafik artıma uyğun olmalıdır. Eyni zamanda, ölkə iqtisadiyyatında sənaye potensialı

nin ixracatı da artmaqdadır - Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan və İrana 1,6 milyard kilovatsaat elektrik enerjisi ixrac edilib. Neft, qaz, elektrik enerjisi ixracatı bu gün həm Azərbaycanın, həm qonşu ölkələrin və hətta Avropa ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinə töhfə verir. Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki, bütün qonşu ölkələrə həm xam neft, həm təbii qaz, neft-kimya məhsulları, neft məhsulları və elektrik enerjisi ixrac edir.

Azərbaycan özünü və tərəfdaşlarını bundan sonra ən azı 100 il ərzində təbii qazla təchiz edə bilər. Dayanıqlı enerji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Azərbaycan hökuməti bərpaulunan enerji növlərinə sərmayə qoyur. Bu gün bərpaulunan